

Vyhodnocení realizačního projektu
Záchranného programu pro rdest dlouholistý
(*Potamogeton praelongus* Wulfen) v České republice pro rok 2018

ÚVOD

V následujícím přehledu jsou uvedeny aktivity realizované v rámci ZP v roce 2018. U jednotlivých opatření je kurzivou uveden plán činností, který byl navržen v realizačním projektu (RP) a v návaznosti je uveden popis realizovaných činností v roce 2018. Informace o realizaci většiny opatření ZP jsou převzaty z Prausová R. (2018): Záchranný program pro rdest dlouholistý. Zpráva za rok 2018.

Realizace záchranného programu byla v roce 2018 finančně zajištěna z POPFK. Projekt MGSII-15 „Realizace záchranného programu pro rdest dlouholistý (*Potamogeton praelongus* Wulfen)“ podpořený v rámci Malého grantového schématu EHP fondů 2009-2014 byl dokončen v roce 2017.

Zpracovaný aktualizovaný text záchranného programu byl v roce 2018 předán na MŽP ke schválení.

JEDNOTLIVÁ OPATŘENÍ

1.1.1 Sledování změn rozšíření a velikosti populací

V roce 2018 proběhl monitoring výskytu rdestu dlouholistého a kontrola výsadeb v souladu s RP. Monitoring zajistili R. Prausová a M. Brodský. Souhrnné výsledky jsou uvedeny v Tabulce 1. Podrobné výsledky (včetně souřadnic) jsou uvedeny v R. Prausová (2018): Záchranný program pro rdest dlouholistý (*Potamogeton praelongus*). Zpráva za rok 2018. Ms., Depon. in: AOPK ČR Praha.

Monitoring Poorličí

V červenci až srpnu 2018 bude proveden monitoring druhu na všech jeho lokalitách v Poorličí. Lokality budou navštíveny třikrát. V rámci monitoringu bude zjištěn aktuální počet prýtů rdestu v jednotlivých trsech, počet kvetoucích a plodících prýtů. Výskyt trsů bude zaměřen pomocí GPS.

Početnost populace v PCHP v roce 2018 byla stále kriticky nízká. Rostliny byly nalezeny pouze v záhybu ramene (u levého břehu). Sečteno bylo 65 sterilních lodyh.

Monitoring CHKO Kokořínsko

V červenci až srpnu 2018 bude proveden monitoring druhu na všech jeho lokalitách v CHKO Kokořínsko. Lokality budou navštíveny minimálně jedenkrát. V rámci monitoringu bude zjištěn aktuální počet prýtů rdestu v jednotlivých trsech, počet kvetoucích a plodících prýtů. Výskyt trsů bude zaměřen pomocí GPS.

Na Kokořínsku byl rdest nalezen pouze v jedné malé tůni pod Plešivcem a v tůni u Štampachu v celkovém počtu 138 lodyh. Výskyt nebyl potvrzen v tůni u Tupadel (v roce 2017 2 lodyhy), ani v tůni u Harasova a v tůni u Medonos.

Ověření úspěšnosti výsadeb v Poorličí a na Českolipsku

V červenci až srpnu 2018 bude ověřena úspěšnost výsadeb na lokalitách Kašparovo jezero, rameno řeky Ploučnice u Heřmaniček a na dalších lokalitách, kde byla provedena

výsadba v roce 2017. Lokality budou navštíveny minimálně jedenkrát. V případě ověření výskytu vysazených rostlin budou zaznamenány stejné údaje jako při monitoringu ostatních populací. Výskyt trsů bude zaměřen pomocí GPS.

Rostliny byly potvrzeny pouze v rameni Ploučnice u Heřmaniček. Oproti roku 2017 bylo nalezeno méně lodyh. Na lokalitě Kašparovo jezero, kde byla v roce 2017 provedena opětovná výsadba, nebyl rdest nalezen. Neúspěšné byly rovněž výsadby na lokalitách Bělečský potok, Orlice u mostu u Slezského předměstí, Ornstova jezera. Kontrola byla rovněž provedena na rameni u Benátek nad Jizerou (výsadba 2016, 2017), s negativním výsledkem.

Tabulka 1. Výsledky monitoringu rdestu dlouholistého na všech lokalitách výskytu.

lokality		počet lodyh 2017	počet lodyh 2018
Poorličí	PCHP	73	65
	Kašparovo jezero	0	0
CHKO Kokořínsko	Tůň pod Plešivcem	60	75
	Tůň nad ryb. Harasov	0	0
	Tůň u Štampachu	7	63
	Tůň u Medonos	0	0
	Tůň u obce Tupadly	2	0
Českolipsko	Rameno u Heřmaniček	185	79
celkem		327	282

1.1.2 Studium biologie a ekologie druhu

Opatření nebude v roce 2018 realizováno.

V roce 2018 v souladu s RP výzkum biologie a ekologie druhu neprobíhal.

1.1.3 Studium fytoocenóz ve vztahu ke sledovanému taxonu

*V roce 2018 bude v rámci monitoringu lokalit zapsán fytoocenologický snímek na lokalitách, kde se *P. praelongus* vyskytuje nebo se tam vyskytoval ještě v letech 2016 a 2017. Opatření bude financováno v rámci opatření 1.1.4*

V roce 2018 bylo zapsáno 12 fytoocenologických snímků (8 na PCHP, 2 na Rameni u Heřmaniček, 1 v malé tůni pod Plešivcem a 1 v tůni u Štampachu). Snímky jsou uvedeny v R. Prausová (2018): Záchraný program pro rdest dlouholistý (*Potamogeton praelongus*). Zpráva za rok 2018. Ms., Depon. in: AOPK ČR Praha.

1.1.4 Sledování dalších charakteristik na lokalitě (např. hydrologické, pedologické a klimatické poměry, doprovodné organismy)

Sledování stavu biotopů - měření pH, konduktivity, teploty vody a světelných podmínek

Stanovištní poměry budou nadále sledovány systémem čidel s datalogery – teplota vody. Ve vegetační sezóně bude prováděno kontrolní měření pH, konduktivity a teploty vody. Na lokalitách bude zároveň zaznamenáno počasí, teplota vzduchu, výška vodního sloupce, světelné podmínky prostředí a zastínění lokality ve vazbě na vitalitu rostlin. Kontrola lokalit a stahování dat z čidel budou probíhat jednou měsíčně na 3 lokalitách v nivě Orlice (Rameno Orlice u Stříbrného potoka - pravý břeh, zaústění Stříbrného potoka do ramene, Rameno Orlice u Slezského Předměstí – Kašparovo jezero), v CHKO Kokořínsko na 5 místech (tůň u Štampachu, tůň nad rybníkem Harasov, tůň pod Plešivcem – 2 tůně) a na Českolipsku (Rameno Ploučnice u Heřmaniček – u mostu a uprostřed ramene).

Monitoring stanovištních poměrů na lokalitách v Poorličí a v CHKO Kokořínsko proběhl opakovaně v průběhu května až října 2018. V CHKO Kokořínsko byly stanovištní poměry sledovány pouze v tůních s výskytem rdestu. Na lokalitách byly sledovány a měřeny tyto faktory: teplota, pH, elektrická vodivost vody, obsah rozpuštěného kyslíku ve vodě, průhlednost a hloubka vody, osluněnost lokality, přítomnost býložravých ryb, počasí. Podrobné výsledky jsou uvedeny v R. Prausová (2018): Záchranný program pro rdest dlouholistý (*Potamogeton praelongus*). Zpráva za rok 2018. Ms., Depon. in: AOPK ČR Praha.

V roce 2018 pokračovalo kontinuální měření teploty pomocí dataloggerů Minikin, instalovaných v PCHP, v Kašparově jezeře, v CHKO Kokořínsko (Plešivec, Štampach) a na lokalitě Rameno u Heřmaniček. V rameni Jizery u Benátek nad Jizerou nebyl datalogger nalezen.

Přehled instalovaných dataloggerů:

1) Poorličí

- Rameno u Stříbrného rybníka - u osiky u zaústění do Orlice, před začátkem revitalizace přemístěn k olši u dřevěného mostku přes rameno
- Kašparovo jezero – zaústění do Orlice

2) CHKO Kokořínsko

- Tůň pod Plešivcem – malá tůň s poslední populací rdestu
- Tůň u Štampachu – tůň na louce pod Štampachem – u zbytku populace u skupiny dřevin, odvezen do servisu
- Rameno Ploučnice u Heřmaniček – datalogger byl po dlouhém období nalezen, data stažena
- Revitalizované rameno řeky Jizery u Benátek nad Jizerou – datalogger nenalezen

Chemické rozborů vzorků vody a sedimentu

V roce 2018 budou opětovně realizovány chemické rozborů vzorků vody odebraných na jednotlivých lokalitách rdestu dlouholistého. Odběry vody budou provedeny jednorázově ve všech stávajících lokalitách tohoto druhu a lokalitách vytipovaných pro výsadbu (tj. 10 vzorků).

Chemické rozborů byly stejně jako v předchozích letech provedeny v akreditované laboratoři Povodí Labe, s.p., odbor vodohospodářských laboratoří v Hradci Králové. Odběr vzorků provedla Romana Prausová (2. 8. – CHKO Kokořínsko, 20. 8. – Poorličí). Celkem bylo analyzováno 10 vzorků vody. Výsledky rozborů jsou uvedeny v protokolu o zkoušce č. 5119/18, 5120/18.

Seznam lokalit:

- 1) Rameno Ploučnice u Heřmaniček – zaústění do Ploučnice
- 2) Rameno Ploučnice u Heřmaniček – střední část ramene
- 3) Malá tůň pod Plešivcem
- 4) Tůň u Štampachu
- 5) Rameno Jizery u Benátek nad Jizerou
- 6) PCHP – nad zaústěním do Stříbrného potoka
- 7) PCHP – pod zaústěním do Stříbrného potoka
- 8) PCHP – záhyb ramene
- 9) PCHP – zaústění do řeky Orlice
- 10) Kašparovo jezero – zaústění do Orlice

Stanovení přítomnosti bezobratlých a řas

Vzhledem k připravované revitalizaci poslední původní lokality rdestu dlouholistého je vhodné zaznamenat stav lokality před revitalizací i z hydrobiologického hlediska. Proto byl na lokalitě PCHP Rameno u Stříbrného rybníka zahájen na podzim 2017 hydrobiologický průzkum. Průzkum bude pokračovat v roce 2018, aby byl zachycen stav v průběhu celé sezóny.

Dílčí hydrobiologický průzkum lokality PCHP Rameno u Stříbrného rybníka bude proveden v roce 2018 v rozsahu 8× odběr makrozoobentosu (tj. 2× lokalita 1-4) a 8× odběr fytozobentosu (2× lokalita 1-4). Odběr a zpracování vzorků zajistí akreditovaná laboratoř Povodí Labe, s.p., odbor vodohospodářských laboratoří v Hradci Králové. Výstupem budou druhové seznamy s početností.

Dále bude ve stejných odběrových místech proveden průzkum fytoplanktonu (3 odběry za sezónu). Průzkum provede RNDr. Olga Lepšová – Skácelová, Ph.D.

Lokalizace odběrů na PCHP

- 1. Zaústění ramene do Orlice (GPS 50°12'35.861"N, 15°53'18.193"E)*
- 2. Před prvním ohybem ramene od zaústění (GPS 50°12'32.870"N, 15°53'14.871"E)*
- 3. Pod zaústěním Stříbrného potoka (přechod zazemněné části ramene a otevřené vodní hladiny) (GPS 50°12'29.521"N, 15°53'17.150"E)*
- 4. Horní část ramene nad zaústěním Stříbrného potoka (GPS 50°12'27.234"N, 15°53'20.955"E)*

Průzkumy byly provedeny v souladu s RP. Odběry vzorků pro stanovení makrozoobentosu a fytozobentosu byly provedeny 15. 6. 2018 a 16. 8. 2018. Soupis druhů byl dodán elektronicky.

Výsledky průzkumu fytoplanktonu jsou uvedeny ve zprávě

Lepšová O. (2018): Výsledky algologického průzkumu PP Rameno Orlice (2018) provedeného dle Záchraného programu pro rdest dlouholistý. Ms. Depon. in AOPK ČR, Praha.

Zhodnocení výsledků průzkumu bentosu (Ing. Jakub Starý, Oddělení péče o vodní ekosystémy AOPK ČR, Praha):

Co se týče zoobentosu, tak lze konstatovat, že se zde vyskytuje mnoho druhů typických pro pomalu tekoucí poměrně dobře okysličené vody (především u lokality 3), ale také druhy, které jsou typické pro méně okysličené a kyselější tůně (především lokalita 2). Spousta těchto živočichů je v podstatě závislá na dostatečném množství sedimentu, detritu, který potřebují buďto jako zdroj potravy nebo jako úkryty před predátory. Jsou zde i druhy, které jsou citlivé především na znečištění dusíkatými látkami, které nejspíše v dostatečné míře odbourává makrovegetace. Její odumřelé části jsou pak také velice důležitou složkou potravy některých druhů. V omezené míře se tu také vyskytují druhy, které jsou typické pro vody se zvýšeným množstvím vápníku. Na základě druhů zoobentosu se lze domnívat, že sediment v rameni není až tak úživný (prakticky minimální výskyt nítěnek, které jsou typické pro organicky zatížené vody). Spíše se jedná o sediment ze spadu listů a rozpadlých makrofyt, tyto součásti jsou však velice důležité pro život většiny identifikovaných druhů zoobentosu. Proto po revitalizaci může dojít ke změně jak početnosti jedinců, tak i ke změně početnosti jednotlivých druhů.

Co se týče fytozobentosu, tak výsledky lze obecně shrnout následovně. Převážně se zde vyskytují druhy typické pro vody stojaté až mírně tekoucí (lokalita č. 3). Převažují zde druhy, které spíše obývají vody neutrální až slabě kyselé, ale je zde i výskyt druhů typických pro mírně zásadité pH. Na základě toho se lze domnívat, že pH ekosystému se mění od mírně zásaditého až po mírně kyselé celkem běžně a často. Celkově lze ale říci, že chemická stabilita ekosystému je poměrně dobrá, protože se zde vyskytují i druhy, které nesnáší i menší

výkyvy v chemismu vody. Spousta z vyskytujících se druhů je závislá i na zárůstu makrofyty, takže stejně jako zoobentos spolu s makrovegetací korelují. Některé druhy fytozobentosu také indikují poměrně vysokou vodivost vody. Stejně jako u zoobentosu se zde vyskytují druhy, které nesou vysoké organické zatížení. Některé druhy jsou také závislé na rozkládajících se listech na dně ramena.

Zhodnocení výsledků průzkumu fytoplanktonu (Ing. Jakub Starý, Oddělení péče o vodní ekosystémy AOPK ČR, Praha):

Na Lokalitě 1 se vyskytuje fytoplankton v největší míře (nejspíše kvůli menšímu zárůstu makrofyty a přítékajícím živinám z řeky). V jarních měsících je především v zastoupení druhů typických pro mezotrofní vody, které jsou indikátorem poměrně čisté vody. Směrem k létu se pak vyskytují hlavně druhy obývající především vody eutrofní, ale i přesto se zde najde několik druhů, které jsou typické pro čistější vody. Směrem k podzimu se druhové spektrum opět vrací spíše k mezotrofním druhům stejně jako na jaře.

Lokalita 2 se značí poměrně nízkým zastoupením fytoplanktonu. Z několika druhů co se tu vyskytují, jsou to druhy především obývající oligo- až mezotrofní vody s vyšším výskytem minerálů, železa a síranů. V letním období se zde vyskytují i druhy eutrofních vod, ale i v tomto období převládají druhy mezotrofních vod, která značí celkem čistou vodu. K podzimu se opět zastoupení druhů obývajících eutrofní vody redukuje na minimum.

Na lokalitě 3 se vyskytuje ještě méně fytoplanktonu než na lokalitě 2. Z vyskytujících se druhů jsou to především drobnější druhy obývající méně úživné a mineralizované vody. I přes léto zde není nikterak vyšší výskyt fytoplanktonu, ani druhů eutrofních (je jich opravdu málo). Lokalita 4 je specifická opět nižším výskytem fytoplanktonu a to především druhy typickými pro vody málo úživné s vyšším zastoupením minerálů.

Na základě těchto výsledků je aktuální zastoupení fytoplanktonu pro rameno celkem dobré, sice jeho množství není nijak závratné. Z těch druhů, které tam jsou, lze říct, že jsou to především druhy zastupující vody málo a méně úživné, někdy s vyšším zastoupením minerálů, které jsou často typické pro různé tůně a slepá ramena. Po odbahnění dojde k redukci úměrné submerzní vegetace a mohlo by dojít k zvýšení jak množství, tak druhového spektra fytoplanktonu. Celkově lze říci, že voda uvnitř ramene je poměrně málo úživná a obsahuje značné množství minerálů, síranů a železa.

1.2.1 Péče o druh

Ochrana druhu proti nežádoucím zásahům (okus herbivory, šíření konkurenčně silných druhů rostlin apod.)

Opatření nebude v roce 2018 realizováno.

V roce 2018 nebyla v souladu s RP realizována žádná opatření.

1.2.2 Péče o lokality

Terénní posouzení potenciálních lokalit pro repatriaci druhu

Opatření nebude v roce 2018 realizováno, protože bude nutné věnovat maximální pozornost poslední původní lokalitě, kde bude probíhat odbahnění.

V roce 2018 nebyla v souladu s RP realizována žádná opatření.

Projekt na odbahnění PCHP Rameno u Stříbrného rybníku

V roce 2018 bude pokračovat spolupráce s Povodím Labe, s. p. a firmou Envicons na přípravě realizace projektu „Orlice, slepé rameno Malšova Lhota, revitalizace“. Předpokládá se, že bude vybrán zhotovitel a na podzim 2018 by revitalizace mohla být

realizována. Opatření bude financováno ze zdrojů Povodí Labe, s. p. a z Operačního programu životní prostředí.

V roce 2018 byla schválena žádost o finanční podporu z OPŽP. Povodí Labe s.p. provedlo výběrové řízení na zhotovitele revitalizace. Revitalizace ramene byla zahájena v říjnu 2018 vytvořením sedimentační laguny. Zároveň byly vykáceny vybrané dřeviny v břehovém porostu. R. Prausová vyjmula z ramene 5 lodyh rdestu dlouholistého a cca 300 lodyh rdestu alpského a přemístila je na dočasná náhradní stanoviště. Vlastní odbahnění bylo zahájeno v listopadu. Práce sacího bagru byla rozdělena do několika fází podle úseků v rameni řeky. Podle projektu byly rozlišeny části s razantnějším zásahem, bezzásahové zóny a plochy s částečným odbahněním. Pravidelně každý týden bylo kontrolováno správné provedení prací v souladu s projektovou dokumentací a s vymezenými bezzásahovými zónami a konzultovány veškeré zásahy s pracovníky obsluhujícími sací bagr (biologický dozor zajišťovala R. Prausová). Také probíhaly oficiální kontrolní dny, z nichž byly zhotoveny zápisy.

1.3.1 Záchranná kultivace

Záchranná kultura a množení rostlin

Rostliny rdestu dlouholistého budou v roce 2018 nadále kultivovány ve Sbírce vodních a mokřadních rostlin BÚ AV ČR, v.v.i., Třeboň. V roce 2015 zde byla kultura rozšířena tak, aby zde mohla probíhat aklimatizace rostlin z tkáňové kultury a bylo možné pěstovat dostatečné množství rostlin pro výsadby. Dostatečně silné rostliny budou předány R. Prausové k výsadbám.

Experimentální kultivace v Býšti nebude v roce 2018 probíhat, ale je zde nutné připravit dostatečné zázemí pro přechování rostlin vyjmutých z ramene při revitalizaci, případně pro rostliny dodané z Třeboně (např. pořízení nové nádrže, chemického přípravku proti řasám).

V roce 2018 pokračovala kultivace rdestu dlouholistého v areálu BÚ AV ČR, v.v.i. v Třeboni.

Na podzim 2017 byly zazimovány dvě nádrže, každá s asi 50 vzrostlými rostlinami rdestu dlouholistého. Nádrže byly vypuštěny, rostliny byly překryty síťovinou, spadáním listím a laminátovými vlnovkami. Na jaře 2018 bylo listí odstraněno, dno očištěno a napuštěna voda. pH a tvrdost vody byly upraveny menší dávkou mletého vápence a jílu.

Dne 7. 5. 2018 byly do obou nádrží vysazeny nové rostliny z tkáňové kultury Ing. Páska v celkovém počtu asi 250 rostlin. Sazeničky se dobře uchytily a podařilo se je dopěstovat pro výsadby koncem léta. Po celou vegetační sezónu probíhalo pravidelné odřasování nádrží, čištění rostlin a pravidelné vápnění. Dne 16. 8. 2018 bylo z nádrží odebráno cca 500 ks 40–60 cm dlouhých, silných rostlin a odesláno dr. R. Prausové. Následně byly dne 26. 8. 2018 do uvolněných nádrží vysazeny nové rostliny z tkáňové kultury. Po většinu vegetační sezóny byly pěstební nádrže zakryty stínovkami tak, aby se omezil růst řas a nedocházelo k přehřívání vody. Začátkem listopadu 2018 byly obě nádrže zazimovány a připraveny pro další kultivaci rdestu dlouholistého v r. 2019.

(převzato ze Zprávy o pěstování rdestu dlouholistého v BÚ AV ČR, v.v.i., v Třeboni v r. 2018, fotodokumentace viz tato zpráva).

1.3.2 Genobanka

Doplnění semenné banky

V roce 2018 bude uloženo 100 ks semen (z kultury BÚ AV ČR) do Genové banky VÚVR v Praze-Ruzyni.

100 nažek rdestu dlouholistého odebraných v kultuře BÚ AV ČR bylo uchováno ve vodě v lednici na UHK. Semena nebyla uložena do Genové banky VÚVŘ v Praze-Ruzyni, protože budou využita pro obnovu populace revitalizaci Ramene u Stříbrného rybníka.

1.4 Záchrana in vitro

Sterilní tkáňová kultura

Sterilní tkáňová kultura bude v roce 2018 dále udržována firmou Ing. Pásek v Ostravě, která zároveň zajistí vhodné kultivační podmínky kultury rdestu. Kultura bude využívána k produkci rostlin pro repatriace a také pro růstové pokusy a studium ekologie druhu

Kultura rdestu se skládá z 30-ti jednotlivých klonových linií. Rostliny jsou pravidelně pasážovány do nového média. Klonové linie budou udržovány minimálně v 60-ti sklenicích (2 od každého klonu). Všechny přebytky rostlin z in vitro kultivace budou zaslány BÚ AV ČR v Třeboni, případně R. Prausové.

S kulturami rdestu bylo v roce 2018 zacházeno stejně jako v minulých letech. Počet klonových linií (30) zůstal nezměněný. Pravidelně bylo prováděno pasážování do nového živného média po 4–5 měsících, se synchronizací vylahvování k potřebám BÚ Třeboň a Romany Prausové – v době vhodné k aklimatizaci a zapěstování rostlin. Deponováno bylo celkem 65–75 sklenic (dvě až tři paralelní od klonu), z každé sklenice je namnoženo průměrně 10–15 rostlin ve velikosti 5–10 cm za 4 měsíce. Všechny přebytky rostlin z in vitro kultivace byly předány L. Adamcovi pro další dopěstování v BÚ Třeboň a R. Prausové. V roce 2018 proběhly 4 dodávky rostlin, v každé bylo cca 500+ namnožených rostlinek.

1.5 Repatriace

V roce 2018 bude provedena pouze posilovací výsadba na lokalitách Kašparovo jezero a řeka Orlice v jeho okolí, úsek PCHP, který nebude zasažen revitalizací, a Rameno u Heřmaniček. Opatření nevyžaduje finanční zajištění, bude provedeno v rámci realizace opatření 1.1.1

V roce 2018 proběhlo vysazení přibližně 260 lodyh rdestu dlouholistého. V PCHP, do bezzásahové zóny, bylo vysazeno 40 lodyh a na Kašparovo jezero 150 lodyh. Dále bylo 70 lodyh vysazeno na lokalitě Správcický písňík – přítok, která se nachází severně od Hradce Králové (u řeky Labe). Lodyhy byly vypěstovány v záchranné kultuře rdestu dlouholistého v BÚ AV ČR v Třeboni. Výsadby nebyly zrealizovány v rameni Ploučnice u Heřmaniček vzhledem k nízkému stavu vody, jejímu přehřívání a přemnožení vláknitých řas v průběhu extrémně teplé a suché vegetační sezóny 2018.

2. Výchova a osvěta

Přednášky a besedy o ZP

V roce 2018 bude uspořádána beseda pro místní obyvatele s cílem seznámit je se rdestem dlouholistým, záchranným programem a především chystanou revitalizací PCHP Rameno u Stříbrného rybníka.

Byly uspořádány dvě besedy ve školách:

23. 10. 2018 – ZŠ v Malšovicích (Úprkova 1), žáci 7. třídy

14. 11. 2018 – Biskupské gymnázium, žáci z tříd sekunda–oktáva

R. Prausová a B. Čepelová představily žákům rdest dlouholistý, revitalizaci ramene, a záchranné programy.

Webové stránky

V roce 2018 budou aktualizovány webové stránky Záchranné programy ohrožených druhů AOPK ČR o realizaci ZP druhu na <http://www.zachranneprogramy.cz/rdest-dlouholisty/>. Také bude pokračovat využívání interaktivního media Facebook k méně formálnímu presentování aktivit a realizovaných opatření v rámci ZP na <http://www.facebook.com/zachranneprogramy>. Informace o rdestu dlouholistém a záchranném programu bude možné stále najít také na internetových stránkách <http://www.rdestdlouholisty.cz> (dostupné také na <http://rdest.uhk.cz>), které vznikly v rámci projektu MGSII-15 podpořeného z EHP fondů (2015–2017). Opatření nevyžaduje finanční zajištění.

Webové stránky a facebookový profil byly aktualizovány. Stránky <http://www.rdestdlouholisty.cz> jsou přístupné, ale nejsou aktualizovány, protože projekt, v rámci kterého byly provozovány, skončil v roce 2017.

Nad rámec plánovaných aktivit, v souvislosti s revitalizací Ramene u Stříbrného rybníka, vydalo Povodí Labe dvě tiskové zprávy, byla odvysílána jedna televizní reportáž a vyšlo několik článků v regionálním tisku.

V časopise Ochrana přírody byl publikován článek „Ex situ aktivity v záchranných programech“, v rámci kterého je popsáno také pěstování rdestu v kultuře.

John V., Korábek O., Větrovcová J., Čepelová B. & Blažejová E. (2018): Ex situ aktivity v záchranných programech. Ochrana přírody 73/6.

SHRNUTÍ

Početnost rdestu dlouholistého v ČR v roce 2018 stagnovala na kriticky nízkých počtech. Rdest se vyskytoval na 4 lokalitách (Rameno u Stříbrného rybníka, Rameno u Heřmaniček, Tůně pod Plešivcem, Tůň u Štampachu), na každé méně než 100 lodyh. V rámci monitoringu stanovištních poměrů byla zvýšená pozornost věnována poslední původní lokalitě, na které v závěru roku proběhlo plánované odbahnění. Kromě každoročních chemických analýz vody byl podrobněji sledován bentos a fytoplankton, aby byl detailně zaznamenán stav ramene před odbahněním. V roce 2018 byla zahájena realizace klíčového opatření pro záchranu rdestu – revitalizace Ramene u Stříbrného rybníka. Odbahnění celého ramene (vyjma bezzásahových zón) bylo provedeno sacím bagrem a také byly prosvětleny porosty dřevin na březích. Rdest byl nadále udržován v *in vitro* kultuře a rostliny dopěstovávány v BÚ AV ČR v Třeboni.

Sestavila RNDr. Barbora Čepelová, koordinátorka ZP pro rdest dlouholistý